

Левченко Тетяна,

магістр

Новодворська Вікторія Вікторіївна,

к.е.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»,

м. Ніжин,

МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА КОНТРОЛЮ ЇЇ ПОКАЗНИКІВ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В сучасних економічних умовах господарювання питання економічної безпеки підприємницьких структур є надзвичайно актуальним. Економічна безпека підприємства – це стан захищеності його життєво важливих інтересів від нечесної конкуренції, некомпетентних рішень, недосконалих законів, а також здатність протистояти цим загрозам і реалізувати мету своєї діяльності.

Підприємства намагаються використовувати всі внутрішні резерви для забезпечення свого розвитку в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Це можливо при вирішенні питання вдосконалення економічного аналізу фінансового стану та його прогнозування, а також формування інформаційного забезпечення економічної безпеки підприємства, основою якого є фінансова звітність.

Фінансова звітність, яку складають господарства, має містити достовірну інформацію про активи, зобов'язання, власний капітал та результати діяльності. Задля повного висвітлення цієї інформації головний бухгалтер має завершити всі необхідні роботи перед процесом складання фінансової звітності. Від терміну звітного періоду залежить і обсяг робіт. Найбільше робіт проводиться перед складанням річної звітності. Послідовність цих робіт така:

1. Опрацювання бухгалтерами підприємства нових законодавчих актів, проведених змін і доповнень до нормативних актів, які відносяться до складання та подання фінансової звітності.

2. Формування головним бухгалтером наказу по підприємству про інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів та розрахунків, визначення складу

робочих інвентаризаційних комісій, періоду проведення і розрахунку результатів інвентаризацій з відображенням на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Перевірка та зміна показників періодичної і річної звітності на предмет їх порівнянності. Необхідність в такій перевірці зумовлена тим, що всі закони, які затверджуються на першу дату, вводяться в дію з початку попередніх звітних періодів, а також це пов'язане із структурними змінами на підприємстві.

4. В сучасному ринковому середовищі підприємству потрібно здійснювати переоцінку активів. У випадку, коли залишкова вартість активу значно відрізняється від його справедливої вартості на дату Балансу, то підприємство може переоцінювати активи. Після проведення переоцінки об'єкта основних засобів, необхідно провести і переоцінку інших об'єктів тієї ж групи на ту ж саму дату.

5. Узгодження доходів і витрат звітного періоду. Однією з умов забезпечення достовірності даних є дотримання принципу узгодження доходів і витрат, що відносяться до звітного періоду. Отже, потрібно нарахувати необхідні резерви, які передбачені наказом про облікову політику, та відредагувати інші раніше створенні резерви, що не використовувалися у звітному періоді, та їх залишки переносяться на наступний звітний період [1].

6. Закінчити ведення записів на рахунках аналітичного обліку, сформувати відомості за окремими субрахунками до синтетичних рахунків, якщо існує в цьому потреба. Цей процес потрібний як для забезпечення вірності даних, так для формування звітності.

7. Закінчити ведення записів у Головній книзі і скласти за синтетичними рахунками Головної книги зведену сторінку Головної книги при журнальній формі обліку для впевненості дотримання подвійного запису, або оборотно-сальдову відомість. Звірити дані оборотної відомості за синтетичними рахунками з оборотними відомостями за аналітичними рахунками чи реєстрами аналітичного бухгалтерського обліку.

8. Повністю заповнити всі встановлені форми фінансової звітності, в тому числі пояснювальні записки та Примітки.

9. Звірити дані показників фінансової звітності між різними формами та в їх межах. Методика узгодженості показників звітності розроблена Міністерством фінансів України і може уточнюватися та доповнюватися міністерствами, відомствами з урахуванням відомчої звітності.

10. Переглянути та затвердити річну звітність, при цьому керуючись нормативними та установчими актами суб'єкта господарювання.

11. Подати фінансову звітність із супровідним листом за адресами, згідно з Порядком подання фінансової звітності, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 [2, с. 56].

Складений бухгалтерський фінансовий звіт детально перевіряється головним бухгалтером як з огляду правильності заповнення усіх рядків Балансу та інших форм, так і на предмет їх взаємоузгодженості. Після цього головний бухгалтер і керівник детально аналізують дані форм фінансової звітності та підписують їх. За відсутності на підприємстві головного бухгалтера, звіт підписує фахівець, який веде облік.

Підписи керівника і головного бухгалтера проставляються у кінці кожної форми фінансової звітності. Датою подання фінансової звітності для господарства є день фактичної її передачі за належністю, а в разі надсилання її поштою – дата одержання адресатом звітності, зазначена на штемпелі підприємства зв'язку, що обслуговує адресата. Весь цикл бухгалтерського обліку від здійснення операції до складання фінансової звітності може бути поділений на такі етапи:

- 1) відображення всіх операцій у первинних документах;
- 2) аналіз операції, її визнання та оцінка відповідно до вимог НП(С)БО, а також відображення у певних регістрах бухгалтерського обліку (відомості, журнали);
- 3) внесення записів за результатами інвентаризації до регістрів;
- 4) перенесення даних у Головну книгу;
- 5) закриття рахунків доходів та витрат;
- 6) складання оборотно-сальдового балансу;

7) складання фінансової звітності (Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки).

Оборотно-сальдовий баланс – це перелік всіх рахунків із зазначенням сальдо на початок звітного періоду, оборотів за дебетом і кредитом рахунків і сальдо на кінець періоду. Він робиться на основі даних Головної книги та дає можливість перевірити рівність залишків за дебетом залишкам за кредитом та рівність дебетових та кредитових оборотів за звітний період. На основі оборотно-сальдового балансу складається Баланс та Звіт про фінансові результати [4, с. 145].

До відповідних органів (податкова служба, органи статистики) за місцем знаходження підприємства подають оригінали звітів. Оприлюднення звітності – це офіційне подання фінансової звітності до органів Державного комітету статистики України, Державної податкової адміністрації України, Фонду державного майна, Антимонопольного комітету України, Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку та інших установ і організацій, які відповідно до законодавчих актів України вповноважено для отримання бухгалтерської фінансової звітності від суб'єктів господарювання, а також офіційна публікація звітів про фінансовий стан підприємства в засобах масової інформації, якщо це передбачено законодавством [4, с. 102].

Оскільки, відомо, що фінансова звітність є єдиною, тому звіти, складені організаціями та підприємствами будь яких галузей, повинні формуватися за єдиними формами. Всі підприємства, які мають статус юридичної особи в Україні, спільні підприємства з іноземними громадянами, державні підприємства складають бухгалтерську фінансову звітність за встановленими формами.

Форми фінансової звітності і порядок їх складання встановлюються:

- для підприємств (крім банків) – Міністерством фінансів України за погодженням із Державним комітетом статистики України;
- для банків – Національним банком України;
- для бюджетних установ – Державним казначейством України [4, с. 43].

Скорочені форми фінансової звітності передбачені у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2]. Суб'єкти малого підприємництва фінансову звітність складають за спрощеною формою.

Список використаних джерел

1. Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (з врахуванням останніх змін, внесених Законом України № 663-VII від 24.10.2013 р.).
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування // Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (з врахуванням змін і доповнень, останні з яких внесені наказом Міністерства фінансів України № 627 від 27.06.2013 р.).
4. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / За редакцією проф. М.Ф. Огійчука. – 6-те вид., перероблене і доповнене. – К.: Алерта, 2011. – 1042 с.

Македон Галина Миколаївна

к.е.н., старший викладач
кафедри менеджменту
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЧЕРНІГІВСЬКОГО РЕГІОНУ

Інноваційний шлях розвитку є характерною ознакою успішних економік багатьох високорозвинених країн світу. Зміна вектора інноваційного розвитку бізнес-середовища на користь регіональних господарських систем посилюється політичним курсом державної влади на децентралізацію владних повноважень.

Економічне відродження у просторовому вимірі має базуватися на активізації інноваційної діяльності у сфері матеріального виробництва, адже саме тут знаходиться мультиплікатор доданої вартості продукту. З огляду на надто високий ступінь імпортозалежності вітчизняної економіки на місцевому рівні можна більш